

Šedivý: Musíme se připravit, že válka nemusí skončit podle našich představ

ceskenoviny.cz/zpravy/sedivy-musime-se-pripravit-ze-valka-nemusi-skoncit-podle-nasich-predstav/2305466

ČTK/Krumphanzl Michal

Praha - Západ se musí připravit na možnost, že válka na Ukrajině neskončí přesně podle jeho představ, varuje bývalý náčelník generálního štábu Jiří Šedivý. Existují podle něj varianty úplného vítězství Ukrajiny, ale i takové, které nebudou odpovídat ideálnímu scénáři. Souhlasí s bývalým americkým ministrem zahraničí Henrym Kissingerem, který varoval před nebezpečím vyplývajícím ze sblížení Ruska s Čínou. Šedivý to řekl v rozhovoru pro ČTK.

Reklama

Šedivý se obává, že loňská podzimní mobilizace v Rusku nemusí být poslední. Upozornil, že Rusko má mnohem větší lidský potenciál než Ukrajina a v případě potíží může mobilizaci zopakovat. "Je to jeden z velkých problémů, se kterými musíme počítat," poznamenal Šedivý.

Souhlasí s vyjádřením Kissingera. "V podstatě říká, že se musíme připravit na to, že to nebude tak, jak si přejeme," podotkl Šedivý. Může se podle něj stát, že se Rusům podaří dobýt celou Doněckou i Luhanskou oblast a fronta se pak bude držet na jejich hranicích. "Pak bude otázka, co dál. Na to musíme být připraveni. Jsou tam varianty úplného vítězství Ukrajiny, ale měli bychom se připravit i na varianty, že to nebude tak ideální, jak říká (ukrajinský prezident Volodymyr) Zelenskyj," řekl.

Kissinger se na válku na Ukrajině, kterou Rusko zahájilo loni v únoru, dívá podle Šedivého ze strategické úrovně a varuje před dalšími dopady, a to sbližováním Ruska a Číny. Šedivý poukázal na vyjádření některých amerických generálů, podle kterých už za deset let může dojít k vojenskému střetu Číny a USA. "Realistické odhady říkají, že vážné nebezpečí vojenského střetnutí s Čínou je v horizontu roku 2040," poznamenal. Připomněl zvyšující se počet společných vojenských cvičení Ruska a Číny. "Musíme být skutečně velmi pozorní," podotkl.

Jako zásadní problém vidí osud Krymu, který Rusko anektovalo na jaře 2014. Kdyby podle Šedivého začali Rusové Krym ztrácet, je možné, že by sáhli k použití jaderné zbraně. Dodal, že tomu ale stále nevěří.

Šedivý také poukázal na politická vyjádření, která ne zcela odpovídají situaci na bojišti. Je podle něj potřeba připravovat důkladné analýzy, ve kterých nebudou Rusové podceňováni. Velitel ruských jednotek na Ukrajině Sergej Surovikin je podle něj bezohledný generál sovětského stylu, zároveň ale také voják, který dokáže přijímat různá opatření.

Podle Šedivého se na severu Ukrajiny síly obou armád vyrovnaly, v okolí Bachmutu mají obě strany obrovské ztráty. "Myslím si, že pokud Rusové zkonsolidují vojska, která tam přisunují, tak Ukrajinci budou mít velké problémy," varoval.

Zima podle Šedivého klade na vojáky obrovské nároky. Domnívá se, že strana, která lépe podpoří svá vojska na bojišti, vytvoří výhodnější podmínky pro jarní boje.

Řekl také, že ať bude výsledek války jakýkoli, bude mít Rusko tendenci se mstít. Česko proto podle něj musí být připraveno. "Nemůžeme mít jistotu, že se nezopakují Vrbětice," poznamenal s odkazem na výbuchy muničních skladů ve Vrbětících na Zlínsku v roce 2014, za kterými měli stát ruští agenti. Proto musí být věnována mnohem větší pozornost ochraně kritické infrastruktury státu a dalších významných objektů pro zachování základních funkcí státu, dodal.

Současná a předrevoluční armáda jsou neporovnatelné

Předrevoluční československá armáda a současné české vojsko jsou neporovnatelné, domnívá se Šedivý. Nynější armáda má podle něj oproti své předchůdkyni obrovskou výhodu zejména v personálu. Přístup vojáků změnila účast v misích, spolupráce se spojenci nebo studium na zahraničních vojenských školách, řekl bývalý náčelník generálního štábu v rozhovoru pro ČTK.

Být vojákem z povolání bylo podle Šedivého v polovině 70. let, kdy začínal vojenskou kariéru, stejně těžké jako být vojákem základní služby. "Všichni si mezi sebou moc nevěřili, všichni se báli říkat skutečné názory," poznamenal.

Poukázal i na přístup nadřízených. Například generála Františka Veselého se podle něj podřízení báli, protože bez zábran dokázal zneuctit velitele před jejich podřízenými. "Byl strašně jízlivý, arogantní. Kdo ho nezažil, tak těžko může posoudit tehdejší a současný stav," podotkl Šedivý. Systém podle něj fungoval tak, že se vojáci na všech stupních báli svých nadřízených. "Dnes se vojáci generála nebojí a říkají mu i nepříjemné věci," dodal. Velitelé tak podle něj mají zpětnou vazbu, nakolik jejich rozhodnutí skutečně fungují.

Za problém současné armády Šedivý považuje například dlouhodobé nedodržování kariérního řádu. "Na personální práci by se mělo dbát víc, protože jinak přijde pocit nespokojenosti," řekl. Poukázal také na materiální vybavení armády, které ovlivňují peníze a akviziční procesy zpomalující nákupy.

Bývalý náčelník generálního štábu apeloval také na pragmatičnost a promyšlenost politických rozhodnutí o armádě. Například velitelství pozemních sil v Olomouci bylo před několika lety zrušeno a přesunuto do Prahy, aby se nedávno opět vrátilo do Olomouce. "Stálo nás to spoustu peněz a lidí. A ti, co o tom rozhodli, nyní dělají, že se jich to netýká," řekl Šedivý.

Uvítal by také, kdyby generálové měli vyšší ekonomické vzdělání, a dokázali si tak uvědomit důsledky některých svých rozhodnutí třeba na soukromé firmy z obranného průmyslu.

Současná armáda má podle Šedivého oproti své komunistické předchůdkyni "úžasnou výhodu" především v personálu. Ocenil, že po revoluci začala dobře fungovat příprava na zahraničních vojenských školách v USA, Velké Británii, Německu nebo Francii.

Současně vyzdvihl zkušenosti, které vojáci nabyli na zahraničních misích. Dramatický krok podle něj představovala zejména mise IFOR na Balkáně. "Kluci, kteří se z ní vrátili, už se chovali jinak. Nebyli to ušlápnutí svobodníci, ale sebevědomí chlapi, kteří věděli, že něco umí, dělají to správně a že je respektují třeba i Britové," řekl. Za obrovský krok vpřed považuje i profesionalizaci armády.

Jako minus vidí to, že po roce 1989 a po rozdělení Československa z armády odešli vojáci, kteří se nedokázali ztotožnit s nastalými změnami, ale o které měla armáda zájem.

Zlomovými okamžiky mé kariéry byly mise či studium v USA

Zahraniční misi, studium ve Spojených státech nebo post náčelníka generálního štábu považuje Šedivý za zlomové okamžiky své vojenské kariéry. Šedivý se podílel na přestavbě armády zděděné od

komunistického Československa v profesionální vojsko. Zažil v ní doslova revoluční roky.

S armádou svůj život spojil již na přelomu 60. a 70. let, kdy vystudoval vojenskou střední školu a následně vysokou vojenskou školu ve Vyškově. Od roku 1975 až do roku 1993 působil ve velitelských funkcích u tankového vojska.

Za jedno ze zlomových období své kariéry označil revoluci v roce 1989. Právě v té době se musel rozhodnout, zda z armády odejde. "Neměl jsem velké tendence spolupracovat s vojenskou kontrarozvědkou a ani studovat v Sovětském svazu," vysvětlil. U vojska měl skončit na jaře 1990, revoluce ale jeho budoucnost změnila.

Za další zásadní okamžik považuje studium na Vysoké válečné škole Armády USA, kam odjel v roce 1993. V té době podle něj stále v české armádě přežíval duch socialistické armády. "Takové to zupáctví, arogance, hrubost," podotkl. Porovnání s americkou armádou tak pro něj bylo střetem dvou světů.

V armádě komunistického Československa podle Šedivého vojáci utíkali před generály, kteří přijeli na inspekci, protože setkání s nimi představovalo téměř jistotu potrestání. "Vždy se něco našlo," podotkl. V USA ale potkával generály, kteří se bavili se svými seržanty jako rovný s rovným. Po dobu zbytku své kariéry se pak snažil respektovat poučku: "Nesmíš projít kolem prostého vojáka, nepodat mu ruku a nebo nezeptat se ho, jak se má". Rozdílný přístup podle něj umožňuje zpětnou vazbu mezi velením a vojáky.

Po návratu ze Spojených států se Šedivý stal velitelem brigády rychlého nasazení. "U brigády jsem nebyl dlouho, ale považuju to za své nejlepší roky," řekl. Sloužil u ní v době přelomových změn, kdy se spousta věcí dělala nově. Poznamenal, že se například snažil vytvořit "étos" brigády rychlého nasazení. Každé ráno proto nechal v

Havlíčkově Brodě vyvěšovat státní vlajku. "První generál, který přijel na velitelství brigády, z toho měl obrovský mindrák, dalším velitelům se ale nápad zalíbil," řekl Šedivý ČTK.

Za další zlomový okamžik pro sebe i armádu považuje misi IFOR na Balkáně, kde velel českému kontingentu. Vojáci si z ní přivezli mnoho zkušeností ze setkání s novými spojenci, s jejich přístupem, používáním zbraní, taktikou. Pro pozemní síly účast na misi podle Šedivého znamenala velký posun. Jako náčelník generálního štábu proto rozhodl, že do mise musí být vysláni i letci.

Po návratu z Balkánu dostal Šedivý úkoly na generálním štábu, když působil například jako inspektor pozemního vojska. Na jaře 1998 mu tehdejší prezident Václav Havel nabídnul post náčelníka generálního štábu. Šedivému v té době bylo teprve 45 let. Věděl, že po skončení ve funkci bude muset v armádě skončit. "Ale taková nabídka se neopakuje," podotkl

Dobu strávenou v čele armády považuje pro sebe za velmi významnou. Armáda se v té době výrazně měnila a její velení mělo poměrně široké pole působnosti. Zásadní změnou byla příprava na profesionalizaci armády. "Byla to pozice náročná, složitá, ale také krásná. Mimo jiné proto, že jsem měl kolem sebe vynikající kolektiv," řekl.

V roce 2002 mu Havel nabídl další funkční období, Šedivý ho ale nepřijal. "Vyčerpáte svou invenci. Zjistíte, že jste v řadě věcí na hranici, nevymyslíte už nic nového," poznamenal. Prezidentovi proto poděkoval a z armády odešel. Od té doby působí v oblasti poradenství a na soukromé vysoké škole CEVRO.

Rusko Ukrajina boje armáda Šedivý

Reklama